

відзначається високою врожайністю, стійкістю до хвороб, має підвищену зимостійкість і рекомендований для вирощування на аптечне листя та як високоякісна сировина для медичної, парфумерно-косметичної та харчової галузей промисловості.

Селекційна робота продовжується і основне завдання, що стоїть перед лікарським рослинництвом – створення нових сортів з високим вмістом БАР (зокрема ментолу), запровадження основних принципів ВООЗ із належної виробничої практики культивування і збору (GACP) лікарських рослин.

На сьогодні вирощування м'яти перцевої в Україні зосереджено в Київській, Житомирській, Чернігівській, Хмельницькій, Волинській, Вінницькій, Полтавській, Черкаській, Сумській областях. Лідируючі позиції по вирощуванням та первинній переробці м'яти займає Дніпропетровщина, зокрема агрофірма «Агрофіт» яка крок за кроком витісняє з ринку іноземних постачальників. До переліку господарств, що нині вирощують цю лікарську культуру входять спецгоспи, ЗАТ, сільськогосподарські ТОВ, а також приватні підприємства, фізичні особи підприємці, фермерські, фермерсько-селянські підприємства, присадибні ділянки. Перелік культур і площі під ними залежать винятково від кон'юнктури ринку, з року в рік вони змінюються, незмінними є лише популярність м'яти перцевої.

Вирощування м'яти набуло промислового значення і у світі, де вона вважається найбільш топовим сортом серед аграріїв. Її вирощують у понад 40 країнах: Англії, Греції, Франції, Італії, Північній Америці, Північній Африці. Лідерами серед її постачальників є Англія і Північна Америка.

Висновки. Отже, вирощування лікарських рослин є складним та багатоступінчастим процесом. Як приклад, культивування м'яти перцевої, яке пройшло тривалий нелегкий історичний етап і нині в Україні продовжується і розвивається.

ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІПОФІЛЬНОГО ЕКСТРАКТУ СТУЛОК ГЛЕДИЧІЇ

Себій С.М.¹, Романова С.В.¹, Козира С.А.¹, Волочай В.Г.¹.

Науковий керівник: Дученко М.А.²

¹Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

²Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, Вінниця, Україна
svetvikrom@ukr.net

Вступ. Відомо, що в номенклатурі лікарських засобів природного походження особливе місце займають препарати, що містять ліпофільні сполуки. Серед цих речовин особливий інтерес з фармакологічної точки зору представляють каротиноїди, токоферолі, хлорофіли, стерини, жирні кислоти, які в залежності від складу і структури окремих компонентів, мають різні види біологічної дії. Речовини ліпофільної природи, будучи найважливішими структурними елементами клітин, беруть активну участь в різних метаболічних, регуляторних і обмінних процесах, тому представляють інтерес в плані фармакологічної активності. Таким чином, вивчення ліпофільних сполук є актуальним та перспективним завданням.

Мета дослідження. Гледичія колюча (*Gleditsia triacanthos* L.) – дерево родини бобових (*Fabaceae*), яке культивують по всій Україні, але переважно в лісостепових і степових районах. Для комплексного дослідження, а в подальшому для використання лікарської сировини, ми вирішили отримати та дослідити якісний склад ліпофільної фракції стулок плодів гледичії.

Матеріали та методи. Для отримання хлороформної фракції подрібнену сировину (стулки гледичії) вичерпно екстрагували хлороформом в апараті Сокслета. Хлороформний екстракт концентрували шляхом видалення екстрагента. Вміст ліпофільних речовин визначали у перерахунку на абсолютно суху сировину. При вивченні органолептичних й фізико-хімічних властивостей ліпофільного екстракту встановлювали колір, запах, консистенцію за методиками ДФУ. Якісний аналіз ліпофільної фракції стулок гледичії колючої проводили методом тонкошарової хроматографії (ТШХ) на пластинках «Сорбфіл» ПТСХ-П-А, ПТСХ-П-В-УФ в системах розчинників гексан – ацетон (6:2) – І напрямок і гексан – ацетон (6:4) – ІІ напрямок та паперової хроматографії у системах розчинників бензол – етиловий ефір оцтової кислоти – оцтова кислота – вода (50:50:1:1) низхідним методом і бензол – оцтова кислота – вода (125:72:3) – І напрямок, 15% оцтова кислота – ІІ напрямок. Локалізацію хлорофілів на хроматограмах визначали за характерним зеленим забарвленням у видимому світлі та яскраво-червоною флуоресценцією у фільтрованому УФ-світлі ($\lambda=366$ нм); каротиноїдів – за характерним жовтим або жовтогарячим забарвленням у видимому світлі, а в УФ-світлі – за коричневою флуоресценцією. Далі хроматограми обробляли 2% спиртовим розчином *n*-диметиламінобензальдегіду та хлористоводневої кислоти. Після обробки хроматограми висушували при 80-90°C протягом 5-7 хв. Плями, які відповідали каротиноїдам, забарвлювалися в рожево-фіолетовий колір. Каротиноїди проявляли також за допомогою 10% етанольного розчину фосфорно-молібденової кислоти та наступним нагріванням у сушильній шафі при 60-80°C протягом 5 хв. На жовто-зеленому фоні спостерігали сині плями каротиноїдів.

Отримані результати. Відсотковий вміст ліпофільної фракції стулок гледичії склав $3,88 \pm 0,11\%$. Отриманий екстракт має бурштинове забарвлення, слабкий ароматний запах, густу однорідну консистенцію. Проведений хроматографічний аналіз показав, що у ліпофільному екстракті зі стулок гледичії колючої знайдено 9 речовин, з них 5 речовин були віднесені до хлорофілів, 3 речовини – до каротиноїдів.

Висновки. В результаті проведених досліджень був одержаний ліпофільний екстракт зі стулок гледичії колючої, вивчені його органолептичні властивості; методом тонкошарової хроматографії були виявлені хлорофіли та каротиноїди. Отримані дані будуть використані при подальшому комплексному дослідженні стулок гледичії колючої.

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ВИДІВ РОДУ PRUNUS L. ЯК ДЖЕРЕЛ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ СПОЛУК АНТИМІКРОБНОЇ ДІЇ

Сидора Н.В., Ковальова А.М.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

sydora2005@gmail.com

Вступ. В результаті проведеного нами морфолого-таксономічного дослідження встановлено перспективні для подальшого фітохімічного вивчення види роду Слива (*Prunus L.*) – слива китайська (*Pr. salicina*), слива ферганська (*Pr. ferganica*) та слива розгалужена (*Pr. divaricata*). У листі цих видів виявлено біологічно активні сполуки різної хімічної природи – похідні фенолів, органічні кислоти, терпеноїди. Оскільки відомо, що жирні кислоти, переважно ненасичені, у комплексі з іншими сполуками здатні виявляти ряд фармакологічних ефектів, зокрема,